

MODELE DE COOPERARE ÎNTRE PUTERILE MIJLOCII. CAZUL MIKTA

CRISTINA VOHN*

Abstract. *The behavior of middle powers in international politics is a subject of study that requires a comprehensive understanding of the dynamics of the international system as a whole. It has generally been studied through the lens of the behavior of individual middle powers, their political and diplomatic actions. However, middle powers have also found other forms of collaboration in global politics through partnership formulas and cooperation platforms, formal or informal. We will analyze here the case of MIKTA (Mexico, Indonesia, South Korea, Turkey, Australia), a group of middle powers, through which member states support and can mutually reinforce the status they hold in the current international system.*

Keywords: *MIKTA; middle powers; middle powers cooperation; global governance; bilateral relations.*

Comportamentul puterilor mijlocii în politica internațională este un subiect de studiu necesar pentru a avea o înțelegere cuprinzătoare asupra dinamicii sistemului internațional în ansamblul său. Subscrisă teoriilor realiste și neorealiste ale relațiilor internaționale, analiza comportamentului acestor puteri în relațiile lor cu celelalte puteri ale lumii s-a dezvoltat exponențial, odată cu evidențierea rolului pe care puterile mijlocii îl pot juca în sistemul internațional, în special în perioadele de schimbare a acestuia. În general, se consideră că aceste puteri practică o diplomatie multilaterală – ele dispunând de resursele materiale și umane necesare, dar și de „resurse ideationale și antreprenoriale”¹ pentru a cultiva acest tip de diplomatie în relație cu cât mai multe state ale lumii și cu organizațiile internaționale –, dar și diplomatie de nișă – ele preferând să devină actori indispensabili în domenii specifice, resursele lor fiind insuficiente pentru a concura cu marile puteri în multiple domenii. Marea majoritate a acestor analize asupra comportamentului puterilor mijlocii s-a concentrat pe cazuri specifice de

* Cercetător științific dr. III, Institutul de Științe Politice și Relații Internaționale „Ion I.C. Brătianu”, Academia Română; cristina.vohn@ispri.ro.

¹ Charalambos Efsthopoulos, „Middle Powers and the Behavioural Model. Global Society”, 32(1), 2018, pp. 47-69, disponibil la <https://doi.org/10.1080/13600826.2017.1351422>, accesat la 15 februarie 2025.

puteri mijlocii, fie că e vorba de puteri mijlocii consacrate – precum Canada ori Australia – ori pe cazuri de puteri mijlocii în ascensiune – așa cum sunt considerate, de exemplu, Turcia sau Kazahstan.

Acțiunile de politică externă ale acestor puteri sunt încadrate în două mari categorii, în raport cu configurația sistemului internațional la un moment dat. Astfel, sunt puteri mijlocii care acționează pentru conservarea și menținerea sistemului internațional, ele fiind în general beneficiare ale respectivului tip de sistem, dar și puteri care urmăresc schimbarea sistemului internațional, ele dorind reformarea acestuia pentru a se bucura de beneficii mai mari.

Puterile mijlocii au identificat însă și alte mijloace de acțiune, prin care caută să-și promoveze interesele la nivel global și să aibă o influență mai mare în sistemul internațional. „Puterile mijlocii au suficiente resurse astfel încât, în cadrul unor alianțe cu un număr suficient de mic de alte state, să nu fie doar simpli factori care «se supun» sistemului, ci să poată influența sistemul.”² E vorba de formarea de coaliții între puteri asemănătoare, ce se realizează sub diferite forme, unele extrem de flexibile, fie că vorbim de forumuri de dialog, precum IBSA (grupul India-Brazilia-Africa de Sud), ori de organizații internaționale de sine stătătoare, așa cum este BRICS. Se vorbește în literatura de specialitate chiar de crearea unor rețele ale puterilor mijlocii, nevoia unei astfel de rețele fiind „ferm înrădăcinată în natura schimbătoare a mediului de securitate.”³ Cazul clasic pentru necesitatea unei astfel de rețele este cel al puterilor mijlocii din Asia, prinse între puterea în ascensiune a Chinei și reactivarea politicilor SUA în zonă. Într-un asemenea context geopolitic, „o rețea de puteri mijlocii încadrată în acest cadru multilateral este necesară pentru a ajuta țările din regiune să atenueze potențialele preocupări pentru ambele națiuni hegemonice concentrate pe această zonă. Necesitatea unei rețele formate din puteri mijlocii nu este contestată; mai degrabă, ceea ce este o mare preocupare este ce formă sau ce aranjament ar putea lua o astfel de rețea de puteri mijlocii.”⁴

Ne propunem aici să analizăm cazul MIKTA – un grup format din cinci puteri mijlocii (Mexic, Indonezia, Coreea de Sud, Turcia, Australia) – și să-i urmărim evoluția pe parcursul a mai bine de un deceniu de funcționare și adaptarea lui la schimbările fundamentale, chiar radicale, care au loc în sistemul internațional actual.

Ce este MIKTA?

MIKTA este una dintre platformele internaționale mai puțin cunoscute, dar care are la bază ideea potrivit căreia „cooperarea ar putea reduce diviziunile dintre națiunile dezvoltate și cele în curs de dezvoltare și ar putea construi un

² David R. Mares, „Middle Powers under Regional Hegemony: To Challenge or Acquiesce in Hegemonic Enforcement”, in *International Studies Quarterly*, Vol. 32, No. 4, December, 1988, pp. 453-471.

³ Sook-Jong Lee, Chaesung Chun, Hyejung Suh, Patrick Thomsen, „Middle Power in Action: The Evolving Nature of Diplomacy in the Age of Multilateralism”, The East Asia Institute, April 2015, p. 2, disponibil la [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.files.ethz.ch/isn/191150/30_04.2015.pdf](https://www.files.ethz.ch/isn/191150/30_04.2015.pdf), accesat la 29 octombrie 2025.

⁴ *Ibidem*.

consens asupra problemelor cheie⁵ cu care se confruntă lumea contemporană. A fost creată în contextul întâlnirilor miniștrilor de Externe din cadrul G20, desfășurate în Mexic, în februarie 2012, miniștrii de externe MIKTA reunindu-se din nou, în septembrie 2013, în contextul Adunării Generale a ONU, atunci când au lansat-o oficial. La acel moment, ministrul de Externe din Coreea de Sud caracteriza MIKTA drept un grup format „între națiuni de putere mijlocie care împărtășesc valorile fundamentale ale democrației și economiei de piață libere și au dorința și capacitatea de a contribui la dezvoltarea comunității internaționale. Cele cinci țări au ales Mexicul ca prim-secretar pentru noul organism consultativ informal (secretariat care urma să schimbe, prin rotație în fiecare an, *n.n.*) și au convenit să discute probleme precum guvernanta G20, reformele ONU, schimbările climatice, dezarmarea nucleară și democratizarea.”⁶

MIKTA este considerată în literatura internațională drept o organizație informală, grup consultativ, mecanism de cooperare, platformă, site-ul organizației înseși definind-o ca „un parteneriat informal”⁷, în timp de comunicatele oficiale ale statelor membre despre activitatea MIKTA alternează între aceste denumiri.⁸ Conform definiției clasice a organizațiilor internaționale, ea nu este o organizație, în primul rând pentru că îi lipsește primul element definitoriu al unei astfel de structuri internaționale și anume un tratat sau un acord semnat de toate statele membre. MIKTA nu are la bază un astfel de document oficial – care nu a apărut nici după anunțul oficial al înființării –, fiind lansată o declarație de presă în urma întâlnirii miniștrilor de Externe ai celor cinci țări participante. Grupul nu are niciun statut de funcționare, fiind extrem de flexibil din acest punct de vedere. După doi ani de la lansare, în 2015, MIKTA a adoptat o așa-numită „Declarație de viziune”⁹, care nu ține însă loc de tratat sau de acord de funcționare. MIKTA a dezvoltat, în schimb, mai multe structuri informale de funcționare, miniștrii de Externe ai țărilor membre întâlnindu-se de trei ori pe an, atât în țara care asigură, prin rotație, președinția grupului, cât și în contextul *summit*-urilor G20 și ale Adunării Generale a ONU. Mai mult, a dezvoltat o rețea de cooperare la diferite niveluri între mediile academice, jurnalistice, culturale, studențești etc., pentru facilitarea cunoașterii culturilor celor cinci țări și a dezvoltării schimburilor pe diferite paliere civice. Această structură de cooperare extinsă – care nu atinge însă nivelul cel mai înalt de reprezentare, al șefilor de stat ori de guvern – îi conferă caracterul unui grup de cooperare, MIKTA elaborând poziții comune pe diferite subiecte internaționale.

⁵ „Impact leaders from G20 MIKTA countries join forces for impact investment”, disponibil la <https://www.gsgimpact.org/media/news/impact-leaders-from-mikta-countries-join-forces-for-impact-investment/>, accesat la 11 octombrie 2025.

⁶ Mo Jongryn, „Introduction: G20 Middle Powers (MIKTA) and Global Governance”, în Mo Jongryn (Editor), *MIKTA, Middle Powers, and New Dynamics of Global Governance: The G20's Evolving Agenda*, New York, Palgrave MacMillan, 2015, p. 2.

⁷ www.mikta.org, 2016, accesat la 12 martie 2025.

⁸ Vezi, de exemplu, https://www.mofa.go.kr/eng/brd/m_5676/view.do?seq=322825, accesat la 12 mai 2025; <https://www.dfat.gov.au/international-relations/international-organisations/mikta>, accesat la 12 mai 2025.

⁹ *MIKTA Vision Statement*, 2015, May 22, disponibil la <http://www.mikta.org/about/vision.php>, accesat la 20 ianuarie 2025.

MIKTA a fost înființată într-un context internațional în care a fost percepută ca potențial „furnizor de guvernanta globală în sistemul internațional”¹⁰, coagularea ei în cadrul dezbaterilor din cadrul G20 nefiind întâmplătoare, scopul ei fiind acela de a spori influența fiecărui stat în parte în cadrul discuțiilor din cadrul G20. Anunțată ca o platformă necesară a puterilor mijlocii, pentru a contribui pe diferite paliere ale guvernantei globale, MIKTA a fost primită cu un mare entuziasm, inclusiv în literatura de specialitate, care i-a consacrat mai multe studii care îi subliniau potențialul de implicare și de modelare a politicii internaționale. Pe parcurs însă, activitatea grupului s-a estompat și s-a comprimat, acesta devenind mai curând preocupat de dezvoltarea relațiilor din interiorul grupului – în principal comerciale și diplomatice.

MIKTA ca organizație a puterilor mijlocii

Regruparea Mexicului, Indoneziei, Coreii de Sud, Turciei și Australiei a urmat un principiu enunțat de Richard N. Haass în 2008, „multilateralismul à la carte”¹¹, neexistând nicio explicație pentru care numai aceste state – cel puțin dintre cele 19 țări membre G20 – au agreeat asupra acestui format de colaborare. Ceea ce s-a remarcat de la început a fost faptul că toate țările membre sunt puteri mijlocii – afirmație susținută de cele cinci state însele prin anunțul de creare a grupului – și sunt situate în diferite zone geografice ale lumii. Astfel, interesele lor nu sunt influențate de vecinătăți ori de rivalități regionale, neexistând conflicte ori adversități între ele, zonele lor de interes fiind total diferite. Ele ar putea, prin combinarea eforturilor lor individuale, să proiecteze o putere sporită în afacerile internaționale, dincolo de capacitatea individuală a fiecărui stat în parte.

Toate cele cinci state sunt puteri mijlocii prin prisma apartenenței lor la G20 – care reunește cele mai puternice economii ale lumii, având PIB-uri similare. „În 2019, PIB-ul combinat al țărilor MIKTA a fost în valoare de 6,1 trilioane și a reprezentat aproximativ 7,3% din PIB-ul global. Toate acestea constituie un sfert din cea mai mare economie a lumii din cadrul G20.”¹² Inclusiv proiecția pentru clasamentul economiilor pentru anul 2026 plasează statele MIKTA pe pozițiile consecutive 13 – Mexic, 14 – Australia, 15 – Coreea de Sud, 16 – Turcia, 17 – Indonezia.¹³ MIKTA este, de altfel, singurul grup care a afirmat explicit că este unul al puterilor mijlocii.

¹⁰ Jorge A. Schiavon, Diego Domínguez, „Mexico, Indonesia, South Korea, Turkey, and Australia (MIKTA): Middle, Regional, and Constructive Powers Providing Global Governance”, în *Asia & the Pacific Policy Studies*, vol. 3, no. 3, 2016, pp. 495-504, doi: 10.1002/app5.148.

¹¹ Richard N. Haass, „The Age of Nonpolarity: What Will Follow U.S. Dominance”, în *Foreign Affairs*, Vol. 87, No. 3 (May - Jun., 2008), pp. 44-56.

¹² Hülya Kinik, „Rising Middle Powers: Comparative Analysis of MIKTA Countries”, în *Codrul Cosminului*, Vol. XXVI, 2020, No. 2, pp. 405-430, disponibil la <https://doi.org/10.4316/CC.2020.02.006>, accesat la 12 februarie 2025.

¹³ Pallavi Rao, „Ranked: The World's Largest Economies in 2026”, în *Visual Capitalist*, October 23, 2025, disponibil la <https://www.visualcapitalist.com/ranked-the-worlds-largest-economies-in-2026/>, accesat la 13 noiembrie 2025.

Cele cinci state sunt, în același timp, considerate a fi și puteri constructive, pe baza a două criterii esențiale. Primul este acela că toate aceste țări sunt suficient de mari, în termeni de resurse, dimensiune teritorială, populație etc. – numărul locuitorilor celor cinci țări însumează peste 550 de milioane de locuitori, ceea ce reprezintă aproximativ 7,3% din populația lumii, conform datelor din 2019¹⁴ – pentru a avea o influență semnificativă în politica internațională dar, în același timp, nu sunt suficient de mari și de puternice încât să reprezinte o amenințare pentru alte state. Al doilea criteriu este acela al legăturilor pe care le au și le pot promova în multiple domenii între statele dezvoltate și țările în curs de dezvoltare, asigurând punți de legătură între acestea. Altfel spus, aceste state pot să fie relevante și să reprezinte grupuri de țări similare în diferite domenii și să acționeze ca furnizori și generatori de guvernanta globală, fără a fi o amenințare pentru țările pe care le reprezintă.¹⁵ Din acest punct de vedere au fost identificate patru caracteristici comune ale celor cinci țări membre și anume: „1) au un rol activ în regiunile lor; 2) aparțin puterilor mijlocii tradiționale și în curs de dezvoltare, niciuna dintre ele nefiind o putere mare sau mică; 3) adoptă structura modelului economiei deschise; 4) sunt conduse de un sistem pluralist, în ciuda faptului că au regimuri diferite“¹⁶.

Există o eterogenitate atât geografică, cât și culturală și chiar civilizațională care a fost integrată printre atuurile noii organizații. „Perspectiva unică a MIKTA, care valorifică diverse culturi, structuri socio-economice și chiar geografice, îi conferă un rol crucial în politica internațională și economia mondială. Statele membre MIKTA au caracteristici comune, toate fiind membre ale G20, chiar dacă au în mare parte un PIB similar. În plus, în asigurarea sistemelor de guvernanta globală, toate statele membre au aceleași interese, indiferent de dimensiunea și influența lor, ceea ce oferă o bază solidă pentru cooperarea pentru atingerea obiectivelor lor viitoare. Activitățile statelor membre MIKTA le determină să lucreze în situații diversificate și le influențează să își împărtășească cunoștințele din experiențe variate.“¹⁷

Toate aceste caracteristici ale celor cinci puteri mijlocii au fost esențiale pentru rolul pe care anunțaseră că doresc să-l joace împreună în guvernanta globală la momentul anunțării formării grupului, prin interesele comune pe care le identificaseră. Aceste interese au fost expuse încă de la începutul activității organizației, în anul 2013, statele membre MIKTA afirmând că lucrează la șapte teme pe care le consideră prioritare, care includ guvernanta internațională a energiei și accesul la energie; securitatea globală și combaterea terorismului; menținerea păcii; comerțul și economia; egalitatea de gen; democrația, drepturile omului și buna guvernare; și dezvoltarea durabilă. MIKTA pledează pentru securitatea interna-

¹⁴ Hülya Kinik, *loc. cit.*

¹⁵ Jorge A. Schiavon and Diego Domínguez, *op. cit.*

¹⁶ Erdal Tanas Karagöl, „Kýtalar Arasý Ekonomik Ýtbirliði: MIKTA“, în *Seta Perspektif*, 2014, No. 62, p. 2, *apud* Hülya Kinik, *loc. cit.*

¹⁷ Md. Nazmul Islam, „BRICS, MIKTA, SCO and IBISA: Emerging Global Organizations and Groups – A Paradigm Shift for New World Order“, în *Adam Akademi Journal of Social Sciences*, 9/2 2019, pp. 481-482, <https://doi.org/10.31679/adamakademi.508998>.

țională și combaterea extremismului violent, beneficiile comerțului și investițiilor liberalizate și promovarea emancipării femeilor, obiectivul său fiind consultarea și dialogul, bazându-se pe perspective diverse, pentru a căuta și a găsi un consens în vederea promovării intereselor comune ale comunității internaționale.¹⁸

MIKTA a apărut astfel, la momentul anunțului creării grupului, ca o platformă necesară în relațiile internaționale pentru a se implica în gestionarea guvernantei globale. Într-o perioadă în care începuse să se întrezărească apariția unor turbulențe majore care să provoace ori să însoțească schimbarea sistemului internațional, erau necesare astfel de noi platforme care să gestioneze diferite dimensiuni ale guvernantei globale, în sensul menținerii unei stabilități a sistemului internațional. Nu este astfel întâmplător că grupul a apărut inițial în cadrul discuțiilor din cadrul G20, fiind considerat că rezzonează cu preocupările și prioritățile lui.

În primii ani de la apariția MIKTA s-a considerat adesea că unul din rolurile lui specifice era acela de a „echilibra coalițiile G7 și BRICS”¹⁹. A fost adesea comparat cu BRICS, grupul puterilor în ascensiune – China, Rusia, Brazilia, India și Africa de Sud –, format în 2009 (atunci sub numele de BRIC, Africa de Sud alăturându-se în 2010 și dând numele actual al organizației) din state membre ale G20, care începuseră să pună sub semnul întrebării sistemul internațional în forma în care funcționa la acel moment. Andrew F. Cooper a făcut probabil cea mai amplă comparație între cele două grupuri, plecând de la ipoteza conform căreia „BRICS – format din națiuni mult mai ambițioase și mai capabile – înclină mult mai brusc spre condiția globalității, iar țările MIKTA prinse, probabil, în capcana regionalității, sunt mai puțin capabile de proiecție și acoperire globală.”²⁰ Cooper a analizat trei dimensiuni ale globalității țărilor membre ale celor două grupuri: implicarea instituțională/diplomatică; profilul comercial; traiectoria asistenței oficiale pentru dezvoltare, iar „datele arată că membrii BRICS au cel mai înalt nivel de proiecție globală, țările MIKTA rămânând în urmă”²¹. „Exprimarea ambiției naționale” ori „asumarea de riscuri în guvernanta globală” sunt două dintre explicațiile identificate de autor pentru care BRICS are un caracter global, iar MIKTA unul mai mult regional.

Analiza de mai sus a fost confirmată și de un studiu publicat în 2022, semnat de Emer Parlar Dal și Samiratu Dipama²², care analizează cele două grupuri după capacitatea de proiecție a puterii rețelei. Rezultatele cercetării au arătat că BRICS are un impact mai mare decât MIKTA deoarece „are un număr mai mare de membri puternici; legături instituționale de același nivel mai puternice, dar și

¹⁸ www.mikta.org, 2016, accesat la 12 martie 2025.

¹⁹ Jeffrey Robertson, „Where next for MIKTA?”, în *The Interpreter*, 2020, disponibil la <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/where-next-mikta>, accesat la 12 noiembrie 2025.

²⁰ Andrew F. Cooper, „‘Rising’ States and Global Reach: Measuring ‘Globality’ among BRICS/MIKTA Countries”, în *Global Summitry*, Volume 4, Issue 1, Summer 2018, Pages 64-80, disponibil la <https://doi.org/10.1093/global/guz002>, accesat la 17 octombrie 2025.

²¹ *Ibidem*.

²² Emer Parlar Dal, Samiratu Dipama, „Assessing the network power capacity of Informal International Governmental Organizations (IIGO): comparing BRICS and MIKTA”, în *International Politics*, 30 May 2022, disponibil la <https://doi.org/10.1057/s41311-022-00395-8>, accesat la 12 octombrie 2025.

economice mai puternice; un grad mai ridicat de norme și valori comune între membrii săi; mai mulți membri implicați în relații mai aprofundate cu puterile consacrate existente (SUA și UE) în termeni de acorduri bilaterale și multilaterale semnate.”²³

Dar poate că elementul care deosebește cel mai mult cele două grupuri și care face din comparația între ele un demers din start dezechilibrat este existența în cadrul unuia dintre grupuri a celei de-a doua puteri economice a lumii. China, care chiar și astăzi are un statut de economie emergentă, avea deja la momentul creării BRICS o proiecție economică globală. Ascensiunea economică fulminantă pe care a avut-o a asigurat resursele necesare pentru dezvoltarea și sprijinirea unei infrastructuri globale prin care să își promoveze interesele, în această infrastructură intrând și BRICS-ul. Apartenența celei de-a doua economii a lumii, cu cea mai rapidă ascensiune cunoscută vreodată, la unul din cele două grupuri, conduce din start la o comparație dezechilibrată. China, și numai ea, dintre țările BRICS, avea deja o proiecție globală la momentul creării organizației, o proiecție care a fost împărtășită de toate țările alături de care a format organizația, pe când țările MIKTA, care nu beneficiau de alăturarea niciunei puteri emergente de dimensiunea Chinei, ar fi trebuit să-și construiască de la zero această proiecție globală sau să primească sprijin ori asistență de la o mare putere în acest sens, ceea ce nu s-a întâmplat. Mai mult, ascensiunea economică a Chinei pe parcursul celor mai bine de zece de ani de când s-au înființat cele două grupuri a transformat-o în mod evident într-o mare putere a lumii, ea ieșind astfel din sferele analizelor clasice ale puterilor mijlocii. Astfel, comparația implicării globale a celor două grupuri dezavantajează evident MIKTA, care însă nici nu a făcut niciun progres în această direcție – nici în primii ani după creare și nici până astăzi –, a dezvoltării unei infrastructuri ideationale ori organizatorice care să-i faciliteze accesul în guvernanta globală.

O evoluție sub semnul întrebării

Destul de repede, entuziasmul inițial față de ceea ce a fost numit chiar un „start-up diplomatic” s-a diminuat considerabil, începând să fie pusă sub semnul întrebării eficacitatea grupului. Trei cercetători, Kim Sung-Mi, Sebastian Haug și Susan Harris Rimmer, au publicat în anul 2018 un studiu²⁴ despre MIKTA, realizat pe baza mai multor interviuri cu înalți diplomați implicați în activitatea grupului din toate statele membre, pentru a identifica care sunt motivele lipsei de performanță în guvernarea globală a MIKTA. Ideile care au reieșit din aceste interviuri au evidențiat trei mari motive care au condus la o lipsă de acțiune în guvernanta globală, scopul principal ce fusese asumat inițial: o lipsă clară de obiective care să rezoneze cu rolul afirmat la momentul creării grupului, prioritatea acordată problemelor interne de către fiecare stat – deloc puține – și orien-

²³ *Ibidem*.

²⁴ Kim Sung-Mi, Sebastian Haug, Susan Harris Rimmer, „Minilateralism Revisited: MIKTA as Slender Diplomacy in a Multiplex World”, în *Global Governance*, 24, 2018, pp. 475-489, DOI: 10.1163/19426.720.024 04001, accesat la 19 octombrie 2025.

tarea spre obiectivele regionale ale fiecărui stat membru în parte. Astfel, „MIKTA nu are un scop specific direct, dacă asta înseamnă satisfacerea unei nevoi funcționale clar identificate.”²⁵ De asemenea, cei trei cercetători au remarcat că funcționarea grupului nu a corespuns scopului declarat inițial: „MIKTA a funcționat – potrivit reprezentanților guvernelor membre – mai mult ca un mecanism de consolidare a capacităților și de schimb diplomatic. Diplomații MIKTA spun că parteneriatul a contribuit la consolidarea relațiilor bilaterale și a oferit oportunități de învățare a politicilor interregionale și de partajare a resurselor pentru oficialii ministerelor de externe.”²⁶

Pe de altă parte, în cadrul interviurilor, au fost evidențiate și avantajele acestui grup, care vine să propună un alt tip de diplomație, nonconflictuală și noncompetitivă: „este de remarcat faptul că MIKTA este o platformă necompetitivă. Nu încearcă să înlocuiască sau să preia funcții ale organizațiilor existente, ci oferă un spațiu de schimb și coordonare pentru o varietate de scopuri”²⁷. Astfel, studiul concluzionează că „datele noastre din interviuri sugerează că ministerele de Externe din cadrul MIKTA au folosit grupul ca pe un sistem de consolidare a capacităților și de partajare a rețelelor, ca un set de instrumente pentru a-și diversifica canalele diplomatice tradiționale și a crește vizibilitatea globală în diverse forumuri multilaterale. Atractivitatea MIKTA pare să se bazeze pe faptul că membrii obțin aceste beneficii fără a suporta o povară suplimentară majoră pentru bugetele ministeriale, menținându-le cu o întreținere redusă și flexibilă.”²⁸

Cei trei cercetători includ MIKTA în diplomația minilaterală, mai exact în mecanismele acesteia, ce definesc aranjamentele dintre un număr limitat de state care au proliferat în anii recentii. Ei consideră că „o caracteristică definitorie a acordurilor minilaterale actuale este aceea că acestea sunt «parteneriate și coaliții informale, neobligatorii, construite special, ale celor interesați, dispuși și capabili», create pentru a aborda provocările din domenii specifice. În conformitate cu aceasta, minilateralismul este înțeles ca o abordare specifică, în care un «număr magic» de țări poate aborda problemele cu o eficiență mai mare, un blocaj tipic în marile organizații multilaterale.”²⁹ MIKTA însă, în comparație cu modurile predominante de minilateralism, a funcționat mai mult ca un mecanism de consolidare a capacităților și de schimb diplomatic decât ca implicare în afacerile globale.

Ideea potrivit căreia MIKTA funcționează mai mult ca un forum pentru dezvoltarea relațiilor bilaterale rezultă și din unele documente adoptate. De menționat aici că grupul adoptă documente după fiecare reuniune a miniștrilor de Externe, pe diferite probleme aflate pe agenda internațională la momentul respectiv și cu un accent asupra problemelor regionale din zona statului care deține președinția informală a grupului. Dar, de obicei, aceste documente nu au

²⁵ *Ibidem.*

²⁶ *Ibidem.*

²⁷ *Ibidem.*

²⁸ *Ibidem.*

²⁹ *Ibidem.*

un impact semnificativ asupra problemelor respective – în special asupra celor globale –, grupul nefiind perceput ca un jucător de sine stătător ce poate influența evoluții globale, pe nicio nișă, lipsindu-i vizibilitatea pe care reuniunea reprezentanților celor cinci state ar merita-o. De aceea probabil, unele documente adoptate pun accentul pe relațiile bilaterale din interiorul grupului. Astfel, în anul 2017, au fost anunțate în cadrul documentului „Liniile directoare privind lucrările și activitățile MIKTA”³⁰ pentru a realiza viziunea în perioada următoare, în care se afirmă că se urmărește consolidarea legăturilor bilaterale și sporirea cooperării reciproce. Documentul vine să confirme faptul că MIKTA a fost văzută ca un organism „«consultativ» interregional, iar statele membre folosesc platforma în acest sens fără a încerca o amplificare a implicării lor la nivel global.”³¹ Nici alte documente mai importante adoptate ulterior – ca, de exemplu, „MIKTA Development Cooperation Institutions Network” din 2021 – nu au reușit să creeze o identitate distinctă pentru MIKTA în afacerile internaționale.

Pandemia de Covid-19 a fost considerată o oportunitate pentru MIKTA de a se implica activ în afacerile globale, de vreme ce unele din statele sale membre au performat mult mai bine decât alte țări ale lumii în această perioadă extrem de dificilă. S-a considerat că insecuritatea și instabilitatea pe care pandemia le-a generat la nivel internațional au oferit „MIKTA șansa de a demonstra că are potențialul de a contribui la eforturile de multilateralism ale puterilor de mijloc în lumea post-Covid, oferind o bună gestionare și o soluție colectivă, ca grupare informală și reprezentativă a diplomației puterilor mijlocii din al treilea val.”³² Și s-a reușit realizarea unor mici progrese, în acest sens, de exemplu, prin diplomația comercială promovată de MIKTA.

În timpul și după pandemia Covid-19, majoritatea țărilor lumii s-a confruntat cu probleme de aprovizionare, prin întreruperile care au apărut în lanțurile comerciale din cauza restricțiilor impuse. Statele lumii au utilizat toate mijloacele de care dispuneau pentru a diminua aceste consecințe nefaste pentru economiile tuturor. MIKTA s-a dovedit a fi un foarte util instrument pentru statele membre, care s-au sprijinit reciproc din acest punct de vedere. Mai mult, prioritizarea pe care a acordat-o, încă de la înființarea sa, cooperării economice și comerciale, ca și dezvoltării durabile, a contribuit la o creștere a sofisticării exporturilor grupului în perioada pandemiei. Cu toate acestea, s-a constatat că numărul produselor exportate a rămas limitat de condițiile de concurență stabilite de țările din G7.³³ În aceste condiții, cea mai eficientă diplomație comercială a statelor MIKTA era aprofundarea relațiilor comerciale dintre ele.

³⁰ *MIKTA Guidelines*. 2017, 13 December, disponibil la <http://www.mikta.org/document/others.php?at=view&idx=312>, accesat la 3 martie 2025.

³¹ Radiye Funda Karadeniz, „‘The Middle Power Moment’ Revisited in Global Governance: A Chance for MIKTA’s Legitimacy Crisis in Post-Pandemic World?“, în *Marmara University Journal of Political Science*, Vol. 8, Nr. Special, dec. 2020, DOI: 10.14782/marmarasbd.794888, accesat la 20 octombrie 2025.

³² *Ibidem*.

³³ Meral Uslu, „Commercial Diplomacy in the Context of Export Sophistication: The MIKTA Case“, în *Journal of International Trade, Logistics and Law*, Vol. 8, Num. 1, 2022, 189-197, disponibil la <https://www.jital.org/index.php/jital/article/view/289>, accesat la 12 noiembrie 2025.

Astfel, momentul pandemiei nu a fost și, cel mai probabil nici nu s-a dorit a fi valorificat de MIKTA în sensul unei implicări mai accentuate în guvernarea globală. Calea aleasă de cele cinci state a fost aceea de a dezvolta relațiile bilaterale în interiorul grupului.

Concluzii

MIKTA, lansată oficial ca o platformă de consultare a puterilor mijlocii cu scopul de a contribui pe unele paliere ale guvernării globale, a fost și a rămas un grup de consultare între țările membre. „MIKTA a fost, în general, un forum de consultare. Reprezentanții celor cinci țări membre sunt cei care trebuie să decidă cu privire la profunzimea, amploarea și modalitățile acestui parteneriat, ținând cont de diverși factori, scopurile implicării multilaterale și de contextele interne, regionale și globale în care operează. În cazul în care țările membre MIKTA decid să își extindă și să își sistematizeze acțiunea comună, dezvoltarea globală ar putea fi o sferă potențial fructuoasă de luat în considerare.”³⁴ Dimensiunea diplomatică și dimensiunea economică a colaborării dintre cele cinci state membre sunt fundamentele acestui grup de la crearea lui, iar pe aceste paliere MIKTA ar putea aduce o contribuție importantă la găsirea de soluții pentru unele dintre problemele globale actuale.

Absența unei instituționalizări a grupului arată interesul scăzut al acestuia pentru implicarea în afacerile globale și menținerea orientării spre interior. Această opțiune își găsește justificări în special în problemele interne ale țărilor membre. „În prezent, MIKTA este departe de a fi un model prestigios și mai important de guvernare globală pentru puterile mijlocii, ca urmare a mai multor probleme politice și economice interne în rândul membrilor săi, care îi determină să-și piardă concentrarea asupra emancipării instituționale a cooperării în cadrul acestei grupări informale.”³⁵

Alte puncte de vedere sunt însă radicale și critică dur activitatea grupului. MIKTA este „o pierdere de timp”³⁶, afirmă Jeffrey Robertson sau o „organizație zombi”, conform denumirii date de Julia Gray organizațiilor care „continuă să funcționeze, dar fără să facă niciun progres spre realizarea mandatului lor”³⁷. Sunt critici rezultate din lipsa de identitate a grupului în afacerile internaționale și din lipsa acută de demersuri pentru creșterea vizibilității la nivel global.

Din perspectiva teoriei puterilor mijlocii, acțiunea MIKTA își găsește mai multe explicații. Cei care susțin că cele cinci puteri mijlocii nu acționează pe măsura rangului lor economic în economia mondială neglijează adesea faptul că

³⁴ Sebastian Haug, „Exploring ‘Constructive Engagement’: MIKTA and Global Development”, în *Rising Powers Quarterly*, Volume 2, Issue 4, 2017, 61-81, disponibil la [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/ https://rpquarterly.kureselcalismalar.com/wp-content/uploads/2018/01/vol2.4-haug.pdf](https://chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/rpquarterly.kureselcalismalar.com/wp-content/uploads/2018/01/vol2.4-haug.pdf), accesat la 29 septembrie 2025.

³⁵ Hülya Kinik, *op. cit.*

³⁶ Jeffrey Robertson, *op. cit.*

³⁷ Julia Gray, „Life, Death, or Zombie? The Vitality of International Organizations”, în *International Studies Quarterly*, Volume 62, Issue 1, March 2018, pp. 1-13, disponibil la <https://doi.org/10.1093/isq/sqx086>, accesat la 11 noiembrie 2025.

puterea și eficacitatea unui grup nu sunt rezultatul congruent al puterii reunite a celor cinci state, ceea ce ar face din ele a treia putere economică a lumii, conform datelor din 2024.³⁸ Ele nu își pun toate resursele în comun pentru atingerea unui scop. Toate sunt puteri mijlocii aflate între primele 20 de economii ale lumii, care au ales o cale de acțiune explicabilă în contextul schimbării sistemului internațional. În astfel de perioade, pot avea loc schimbări bruște și ample ale „plăcilor tectonice” ce compun sistemul internațional, ce pot afecta toate statele lumii, fie ele mari puteri, puteri mijlocii ori puteri mici. Din acest punct de vedere, pot să apară riscuri majore care sunt luate în calcul de toate statele. Țările MIKTA, concentrate în principal de problemele lor interne și pe interesele lor regionale, au ales calea diplomației reciproce prin intermediul grupului pe care l-au format. Prin aceasta, ele se sprijină și se potențează reciproc, reafirmându-și statutul de puteri mijlocii în cadrul sistemului internațional.

BIBLIOGRAFIE

- Cooper, Andrew F. (2018), „’Rising’ States and Global Reach: Measuring ‘Globality’ among BRICS/MIKTA Countries”, în *Global Summitry*, Volume 4, Issue 1, Summer, pp. 64-80, disponibil la <https://doi.org/10.1093/global/guz002>.
- Efstathopoulos, Charalampos (2018), „Middle Powers and the Behavioural Model. Global Society”, 32(1), pp. 47-69, disponibil la <https://doi.org/10.1080/13600826.2017.1351422>.
- Emer Parlar Dal, Samiratou Dipama (2022), „Assessing the network power capacity of Informal International Governmental Organizations (IIGO): comparing BRICS and MIKTA”, în *International Politics*, 30 May, disponibil la <https://doi.org/10.1057/s41311-022-00395-8>.
- Gray, Julia (2018), „Life, Death, or Zombie? The Vitality of International Organizations”, în *International Studies Quarterly*, Volume 62, Issue 1, March, pp. 1-13, disponibil la <https://doi.org/10.1093/isq/sqx086>.
- Haass, Richard N. (2008), „The Age of Nonpolarity: What Will Follow U.S. Dominance”, în *Foreign Affairs*, Vol. 87, No. 3 (May - Jun.), pp. 44-56.
- Haug, Sebastian (2017), „Exploring ‘Constructive Engagement’: MIKTA and Global Development”, în *Rising Powers Quarterly*, Volume 2, Issue 4, pp. 61-81, disponibil la chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://rpquarterly.kureselcalismalar.com/wp-content/uploads/2018/01/vol2.4-haug.pdf
- Jongryn, Mo (2015), „Introduction: G20 Middle Powers (MIKTA) and Global Governance”, în Mo Jongryn (Editor), *MIKTA, Middle Powers, and New Dynamics of Global Governance: The G20's Evolving Agenda*, New York, Palgrave MacMillan.
- Karadeniz, Radiye Funda (2020), „‘The Middle Power Moment’ Revisited in Global Governance: A Chance for MIKTA’s Legitimacy Crisis in Post-Pandemic World?”, în *Marmara University Journal of Political Science*, Vol. 8, Nr. Special, december, disponibil la DOI: 10.14782/marmarasbd.794888.
- Kim, Sung-Mi, Sebastian Haug, Susan Harris Rimmer (2018), „Minilateralism Revisited: MIKTA as Slender Diplomacy in a Multiplex World”, în *Global Governance*, 24, pp. 475-489. DOI: 10.1163/19426.720.02404001.
- Kinik, Hülya (2020), „Rising Middle Powers: Comparative Analysis of MIKTA Countries”, în *Codrul Cosminului*, Vol. XXVI, No. 2, pp. 405-430, disponibil la <https://doi.org/10.4316/CC.2020.02.006>.

³⁸ Vezi <https://www.worldometers.info/gdp/gdp-by-country/>, accesat la 11 noiembrie 2025.

- Lee, Sook-Jong, Chaesung Chun, Hyeon Jung Suh, Patrick Thomsen (2015), „Middle Power in Action: The Evolving Nature of Diplomacy in the Age of Multilateralism“, în *The East Asia Institute*, April, disponibil la [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgglefindmkaj/ https://www.files.ethz.ch/isn/191150/30.04.2015.pdf](https://efaidnbmnnnibpcajpcgglefindmkaj/www.files.ethz.ch/isn/191150/30.04.2015.pdf).
- Mares, David R. (1988), „Middle Powers under Regional Hegemony: To Challenge or Acquiesce in Hegemonic Enforcement“, în *International Studies Quarterly*, Vol. 32, No. 4, December, pp. 453-471.
- Md. Nazmul Islam (2019), „BRICS, MIKTA, SCO and IBSA: Emerging Global Organizations and Groups – A Paradigm Shift for New World Order“, în *Adam Akademi Journal of Social Sciences*, 9/2, pp. 481-482, disponibil la <https://doi.org/10.31679/adamakademi.508998>.
- MIKTA Guidelines. 2017, 13 December, disponibil la <http://www.mikta.org/document/others.php?at=view&idx=312>.
- MIKTA Vision Statement, 2015, May 22, disponibil la <http://www.mikta.org/about/vision.php>.
- Rao, Pallavi (2025), „Ranked: The World's Largest Economies in 2026“, în *Visual Capitalist*, October 23, disponibil la <https://www.visualcapitalist.com/ranked-the-worlds-largest-economies-in-2026/>.
- Robertson, Jeffrey (2020), „Where next for MIKTA?“, în *The Interpreter*, disponibil la <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/where-next-mikta>.
- Schiavon, Jorge A., Diego Domínguez (2016), „Mexico, Indonesia, South Korea, Turkey, and Australia (MIKTA): Middle, Regional, and Constructive Powers Providing Global Governance“, în *Asia & the Pacific Policy Studies*, vol. 3, no. 3, pp. 495-504, disponibil la doi: 10.1002/app5.148
- Uslu, Meral (2022), „Commercial Diplomacy in the Context of Export Sophistication: The MIKTA Case“, în *Journal of International Trade, Logistics and Law*, Vol. 8, Num. 1, pp. 189-197, disponibil la <https://www.jital.org/index.php/jital/article/view/289>.
- www.mikta.org
- https://www.mofa.go.kr/eng/brd/m_5676/view.do?seq=322825
- <https://www.dfat.gov.au/international-relations/international-organisations/mikta>
- <https://www.worldometers.info/gdp/gdp-by-country/>
- <https://www.gsgimpact.org/media/news/impact-leaders-from-mikta-countries-join-forces-for-impact-investment/>